

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**
Michał Serzycki

Warszawa, dnia 25 czerwca 2010 r.

DOLiS – 035 – 1419/10

Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji
ul. S. Batorego 5
02-591 Warszawa

zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do precyzyjnego określenia – w przepisach ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. 2010 r. Nr 72 poz. 467) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz.847) – zakresu publikacji danych osobowych członków obwodowych komisji wyborczych.

Istniejące w tym zakresie przepisy – a zwłaszcza art. 16 ust. 1 ww. ustawy, stanowiący, że skład komisji podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty – wzbudzają wątpliwości administratorów danych, zobowiązanych do udostępniania wykazów członków obwodowych komisji wyborczych. Proszę o dokonanie takich zmian legislacyjnych, które doprowadzą do sprecyzowania, jakie dane osobowe członków obwodowych komisji wyborczych, tj. w jakim zakresie i w jaki sposób, będą publikowane.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych pozyskał informację, że na stronie internetowej jednego z urzędów miast zamieszczone zostały składy osobowe obwodowych komisji wyborczych zawierające, poza imionami i nazwiskami, numery PESEL, numery telefonów komórkowych, jak i numery telefonów stacjonarnych, a także pełne adresy zamieszkania członków danej komisji oraz wskazanie komitetów wyborczych, które dokonały zgłoszeń poszczególnych członków komisji.

Publikacja ww. danych osobowych nie jest konieczna dla realizacji celów wynikających z przepisów ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ani aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Zaistniała sytuacja wynikać może z faktu, iż przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz.847), wydanego na podstawie delegacji, wskazanej w art. 16 ust. 5 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, są nieprecyzyjne i wymagają weryfikacji przez racjonalnego ustawodawcę.

Zgodnie z art. 16 ust 5 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, sposób zgłaszania kandydatów, wzór zgłoszenia oraz szczegółowe zasady powoływania obwodowych komisji wyborczych, w tym tryb przeprowadzenia losowania, określa, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw administracji publicznej.

Jak stanowi § 6 ust. 1 rozporządzenia, wójt (burmistrz, prezydent miasta) w miarę napływu zgłoszeń tworzy wykaz zgłoszonych kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych w ten sposób, że w wykazie utworzonych obwodów, zawierającym numery obwodów i adresy siedzib obwodowych komisji wyborczych, wpisuje przy każdym z obwodów nazwiska i imiona zgłoszonych prawidłowo kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych oraz pozostałe dane wymienione w § 3 ust. 2 – przepis ten stanowi, że w zgłoszeniu należy podać nazwę komitetu wyborczego, który dokonuje zgłoszenia, imię (imiona) i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz numer PESEL kandydata na członka obwodowej komisji wyborczej, numer obwodu, jego siedzibę oraz nazwę gminy.

§ 10 cytowanego rozporządzenia stanowi natomiast, że składy obwodowych komisji wyborczych wójt (burmistrz, prezydent miasta) podaje niezwłocznie do publicznej wiadomości przez wywieszenie wykazu w siedzibie wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Składy poszczególnych obwodowych komisji wyborczych są wywieszane również w ich siedzibach.

§ 10 ww. rozporządzenia nie wskazuje jakie dane osobowe wójt (burmistrz, prezydent miasta) powinien zamieszczać w udostępnianym wykazie. Nieporozumienia mogą zaś wynikać ze zinterpretowania wykazu z § 10 jako tożsamego z wykazem sprecyzowanym w § 6 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia. Taka interpretacja prowadzi do upubliczniania danych w zakresie: adresu zamieszkania, numeru telefonu, numeru PESEL członka obwodowej komisji wyborczej.

Biorąc pod uwagę, że § 10 cytowanego rozporządzenia, dotyczy udostępniania danych osobowych w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych, nie ulega wątpliwości, że ich przedmiotowe udostępnianie powinno odbywać się z uwzględnieniem zasad wynikających z przepisów tej ustawy. Podkreślić należy, iż regulacje odnoszące się do zagadnienia przetwarzania danych osobowych powinny być skonstruowane w sposób precyzyjny, niepozostawiający dowolności działań w tym zakresie. Wskazać zatem trzeba, iż określenie zakresu danych osobowych, jakie wójt (burmistrz, prezydent miasta) zamieszczać musi w wykazie członków obwodowych komisji wyborczych, powinno być zgodne z zasadą adekwatności przetwarzanych danych w stosunku do celów, dla jakich są przetwarzane (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych).

Przepis art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych, zgodnie z którym administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane, jest odzwierciedleniem art. 6 ust. 1 lit. c implementowanej do polskiego porządku prawnego ustawą o ochronie danych osobowych Dyrektywy nr 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz swobodnego przepływu tych danych. Zauważyć należy, że do przestrzegania przepisów prawa międzynarodowego gwarantujących ochronę danych osobowych i prawo do prywatności Rzeczpospolita Polska zobowiązała się przystępując do Unii Europejskiej.

W wyroku z dnia 30 października 2001 r. sygn. K. 3/2000 Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że: „niejasne i nieprecyzyjne formułowanie przepisu, które powoduje niepewność jego adresatów co do ich praw i obowiązków, oceniać należy jako naruszenie wymagań konstytucyjnych. Powoduje to bowiem stworzenie nazbyt szerokich ram dla organów stosujących ten przepis, które w istocie muszą zastępować prawodawcę w zakresie tych zagadnień, które uregulował on w sposób niejasny i nieprecyzyjny. Ustawodawca nie może przez niejasne formułowanie tekstu przepisów pozostawiać organom mającym je stosować

nadmiernej swobody przy ustalaniu w praktyce zakresu podmiotowego i przedmiotowego ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw jednostki. Kierując się tą zasadą, Trybunał Konstytucyjny reprezentuje stanowisko, iż przekroczenie pewnego poziomu niejasności przepisów prawnych stanowić może samoistną przesłankę stwierdzenia ich niezgodności”.

Nie negując konieczności zapewnienia transparentności trybu powoływania obwodowych komisji wyborczych, możliwości weryfikowania ich działalności przez społeczeństwo, podkreślić należy, iż w demokratycznym państwie prawnym konieczne jest także respektowanie prawa do prywatności i ochrony danych osobowych. Zgodnie z art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. Polska ustawa zasadnicza podkreśla przy tym, w swym art. 233 ust. 1, że prawo to nie może doznawać ograniczeń także w stanach nadzwyczajnych. Skoro zatem przepisy Konstytucji RP chronią przedmiotowe prawo w sytuacji zagrożenia, to tym bardziej nie mogą wprowadzać w tym zakresie ograniczeń wówczas, kiedy płynące z powyższego „korzyści” nie są wystarczające dla uznania zasadności ingerencji o takim charakterze. W wyroku z dnia 20 marca 2006 r. o sygn. akt K 17/05 Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż, cyt.: „(...) Nie można (...) tracić z pola widzenia faktu, że prawo do prywatności ma charakter szczególny w systemie praw i wolności konstytucyjnych (...)”.

Ponadto, art. 51 Konstytucji RP stanowi, że nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby (ust. 1); władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym (ust. 2); każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa (ust. 3); każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą (ust. 4); zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa (ust. 5). Wskazać przy tym należy również na ustanowioną w art. 31 ust. 1 Konstytucji RP zasadę, dopuszczającą ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

A zatem, doprecyzowanie wskazanych w niniejszym piśmie przepisów przyczyniłoby się do stworzenia przepisów, zgodnych Konstytucją RP, jak i z wytycznymi Trybunału Konstytucyjnego.

Obowiązek poszanowania prawa do prywatności wynika również z faktu, iż Rzeczpospolita Polska, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, jest stroną europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., która w swym art. 8 ustanawia prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

Wobec powyższego, proszę o rozważenie możliwości zainicjowania prac legislacyjnych mających na celu zmianę obowiązujących przepisów, poprzez ich doprecyzowanie, a przede wszystkim weryfikację brzmienia §11 wyżej cytowanego rozporządzenia, tak aby nie dochodziło do udostępniania/publikowania danych osobowych członków obwodowych komisji wyborczych takich, jak ich adres i PESEL, które nie są związane z pełnieniem funkcji członka obwodowej komisji wyborczej.

Ze swej strony deklaruję chęć współpracy w tym zakresie oraz proszę o poinformowanie o decyzji podjętej przez Pana Ministra w przedstawionej kwestii.